

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 7. april 2021 blev i sag nr. 95780:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Dansk Boligforsikring A/S
Kanalstræde 10, 1. Sal
4300 Holbæk

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har ejerskifteforsikring med udvidet dækning. Den forsikrede ejendom er opført i 1939, og klageren overtog ejendommen den 15/9 2017. Tilstandsrapporten er ikke fremlagt. I klageskema af 12/9 2020 til nævnet har klageren bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Denne sag omhandler definitionen af hvornår ejendommens afløbsledning kan anses for at være inden eller uden for bygningen, med deraf følgende korrekte metode for udbedring.

Derudover omhandler sagen rækkevidden af selskabets pligt til at taksere og opgøre skadeomfanget samt udbedringsomkostninger.

Endelig handler sagen om hvorvidt klager er berettiget til dækning af omkostninger til teknisk bi-stand undervejs i sagen.

Hændelsesforløb

Ejendommen består af to fulde etager og med fuld kælder fra 1939. Ejendommen er bygget på sandholdig jord. Det er klagers opfattelse at kælder konstruktionen er bygget direkte ovenpå jorden, og at den ikke er konstrueret med nogen form for kapillarbrydende lag. Se vedlagte snittegning udarbejdet af [kloakmester].

Billeder af ledningens placering i jord vedhæftes ligeledes.

Jeg underrettede selskabet omkring forholdet første gang den 24. september 2019, som følge af vedlagte notat fra [kloakmester] fra den 20. september 2019.

Selskabet bad efterfølgende om skadeanmeldelse via deres hjemmeside. Denne blev udfyldt 24. oktober 2019. Selskabet bekræftede dækning af forholdet den 24. januar 2020, og der blev iværksat opbankning af, først gulvet i bryggers og frem til regnvandsbrønden, og efterfølgende af gulvet omkring afløb i badeværelset.

Under opbankning af gulvet i badeværelse, blev gulvvarme (eltråde) totalskadet. Se vedhæftede mail fra [elektriker 1] herom. Selskabet har ikke forholdt sig til dette tilbud, eller opgjort omfanget af udbedring.

Selskabets opgørelse

Selskabet vendte herefter tilbage med ufuldstændig opgørelse omkring udbedring af forholdet, herunder manglende specifikation af omfanget af retablering af gulv og fliser. Der pågår efterfølgende en længere dialog med selskabet herom – uden resultat.

Forholdet har været besigtiget af selskabets eksterne [håndværkertaksator] ad to omgange, samt af selskabets egen [besigtigelseskonsulent] ligeledes af to omgange. Trods flere opfordringer herom har selskabet ikke ønsket en fælles besigtigelse for afklaring af evt. spørgsmål eller tvivl på noget tidspunkt i løbet af sagen.

Selskabets konsulent [håndværkertaksator] har mundtlig over for klager og dennes rådgiver tilkendegivet, at selskabet mener, at deres udbedringsmetode er lovlig, og at kælder arealet kan ses for at være ét rum (udover badeværelse) og derfor opfylder afløbsnormen. Omvendt mener selskabet angiveligt, at der er tale om flere rum i relation til retablering af gulvarealet. Om det er af hensyn til antallet af selvisici, eller omfanget og hvilken type belægning der kan retableres med, er ikke klart for klager.

Det er således klagers opfattelse, at sagen siden februar har været fuldt oplyst. Om ikke andet har selskabet siden det tidspunkt haft mulighed for at foretage de undersøgelser, de måtte finde nødvendige.

Der er ikke fremkommet nye oplysninger af relevans for selskabets vurdering af dækning, herunder ledningernes placering siden ophugningen i februar 2020. Derfor forekommer det også at være et forsøg på tranering af sagen fra selskabets side, når de i august indhenter et notat fra [ingeniørfirma].

Indholdet af notatet har klager forelagt for [certificeringsfirma af kloakmestre] ved [rådgiver]. Det er klagers opfattelse at bemærkningerne fra [rådgiver] bekræfter at den af selskabet foreslåede udbedringsmetode ikke opfylder kravene i afløbsnormen. Det bemærkes i øvrigt, at [besigtigelseskonsulent] fra selskabet forud for notatet havde kontaktet [rådgiver], som også på det tidspunkt tilkendegav at selskabets vurdering var forkert. Alligevel fastholder selskabet sit forslag til udbedring.

Afgørelsen er påklaget til selskabets klageansvarlige ..., som ikke har fundet anledning til at ændre afgørelsen.

Selskabet fik mulighed for at ændre deres afgørelse senest den 10. september. Da dette ikke er sket indbringes sagen for nævnet.

Ekstern bistand

Det har været nødvendigt for klager, at tilknytte teknisk bistand ved [kloakmester]. Dels i forhold til dokumentationen for at der er tale om et dækningsberettiget forhold, men også for at kunne forholde sig til indholdet af afløbsnormen 432, og det af selskabet indhentede notat fra [ingeniørfirma]. [Kloakmester] opgørelse på tidsforbrug er vedhæftet.

...

Afslutningsvis bemærkes det, at ankenævnet, i klagers vedhæftede korrespondance med selskabet, bedes se bort fra forholdet om hvorvidt en anden kloakledning på ejendommen lå forskriftsmæssigt i frostfrit dybde. Selskabet har efterfølgende anerkendt forholdet som dækningsberettiget, og der er indgået et forlig mellem parterne omkring udbedringsomkostningerne.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Forsikringsdækning for at forholdet kan udbedres forskriftsmæssigt

En specificeret og fyldestgørende skadeopgørelse

Dækning af omkostninger til teknisk bistand."

Selskabet har i brev af 5/11 2020 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"1. Indledning

Klagen vedrører lovliggørelsen af en afløbsinstallation. Selskabet har tilbudt at lovliggøre et gulvafløb uden vandlås ved tilslutning til et nyt gulvafløb med vandlås, via eksisterende 50 mm afløbsrør. Klager er uenig i udbedringsmetoden.

2. Forløb

Klager har den 24. oktober 2019 anmeldt, at der var konstateret rør i kælderen med ulovlig dimensionering, samt gulvafløb uden vandlås, **bilag A**.

Efter besigtigelse har selskabet anerkendt, at der var tale om ulovlige installationer, og meddelt dækning til en lovliggørelse. Selskabet har i afgørelsen oplyst, at det ville være nødvendigt at op-hugge noget gulv med henblik på, at fastslå udbedringsmetoden, **bilag B**.

Dansk Boligforsikring har efter ophugning i kælderen anvist en udbedringsmetode som over-slagsmæssigt er sat til kr. 38.000 ekskl. moms (inkl. udbedring af el-skade), jf. e-mail af 7. april 2020. Udbedringsmetoden er beskrevet i e-mail af 24. april 2020. Korrespondancen er fremlagt af klager. Som **bilag C** fremlægges en beskrivelse af den påtænkte lovliggørelse.

Klagers rådgiver var uenig i, at der lovligt kunne udbedres som anvist, da det var hans opfattelse, at rør der befandt sig under betondækket skulle betragtes som rør beliggende i jord, som minimum skulle have en dimension på Ø 75 mm.

Dansk Boligforsikring valgte derfor, at lade en ingeniør se på udbedringsmetoden og udtale sig om, hvorvidt afløbsinstallationer under en bygning skal betragtes som kloakmesterarbejde (rør i jord). Notatet er fremlagt af klager.

Ingeniøren har i notatet redegjort for, at rør der er beliggende indenfor klimaskærmen ikke skal betragtes som rør i jord, og at disse installationer lovligt kan udføres af en VVSinstallatør. Ingeniør-

ren oplyser, at hele terrændækket (inkl. isolering og kapillarbrydende lag) kan anses at udgøre klimaskærmen.

3. Dansk Boligforsikring A/S' opfattelse af sagen.

Selskabet har opgjort erstatningen til klager iht. overslaget fra aut. VVS-installatør [håndværkertaksator] på kr. 38.000 ekskl. moms. I beløbet er indeholdt udgifter til reparation af gulvvarme. Beløbet indeholder dog ikke udgifter til murer/fliser. Denne del kan først prissættes, når VVS-/kloakarbejdet er afsluttet.

Vedrørende udbedringsmetoden, må det iht. notatet fra ingeniør [ingeniørfirma] fastholdes, at rør der går til et gulvafløb, som befinder sig i klimaskærmen, kan udføres som VVS-arbejde og, at sådanne installationer ikke skal betragtes som rør i jord, der som minimum skal have en dimension på 75 mm.

Klager har argumenteret for, at [rådgiver] bemærkninger i e-mail af 26. august 2020 modsiger ingeniørnotatet. Dette kan dog ikke udledes af teksten, idet e-mailen alene vedrører spørgsmålet om autorisationsgrænsen, jf. autorisationslovens § 7.

[Rådgiver] anerkender i sin e-mail, at gulvafløb er placeret i klimaskærmen, og som det fremgår af autorisationsloven, kan afløbsrør fra gulvafløb med vandlås placeret i gulv mod jord til tilslutning af håndvask og køkkenvask i rum med gulv mod jord udføres af både VVS-installatør og kloakmester.

Bestemmelsen understøtter således, at tilslutninger til gulvafløb med vandlås, også må betragtes som beliggende i bygningen (VVS-arbejde) og ikke i jord (kloakmester arbejde).

Når det anerkendes, at gulvafløbet befinder sig i klimaskærmen, følger det logisk, at de rør der tilsluttes gulvafløbet over vandlåsen, også befinder sig indenfor klimaskærmen uanset, at klimaskærmen i dette tilfælde alene består af et betondæk med underliggende lag af grus.

Det er derfor selskabets opfattelse, at gulvafløbet uden vandlås lovligt kan tilsluttes et nyt gulvafløb med vandlås via det eksisterende 50 mm afløbsrør, som befinder sig umiddelbart under betondækket, dvs. indenfor klimaskærmens afgrænsning.

Det bemærkes, at arbejdet er tilbudt udført af en autoriseret VVS-installatør, som indestår for arbejdets lovlighed.

I forhold til klagers krav vedrørende udgifter til teknisk bistand, er det selskabets opfattelse, at der ikke er tale om udgifter, der har været nødvendige for konstatering eller afdækning af det anmeldte forhold. Dansk Boligforsikring har afholdt alle udgifter i forbindelse med besigtigelse v/ aut. VVS-installatør, blotlægning af afløbsrør, udarbejdelse af udbedringsanvisning samt ingeniørnotat til afklaring af installationernes lovlighed. Selskabet kan derfor ikke tilbyde at dække klagers udgifter til rådgivning."

Ankenævnet for Forsikring

5.

95780

Nævnets sekretariat har den 21/12 2020 bedt om selskabets kommentarer til klagerens anbringende om, at el-gulvvarmen blev totalskadet ved opbankning af del af badeværelsesgulvet. Selskabet har i brev af 11/1 2021 til nævnet hertil bl.a. anført:

"Som svar på forespørgsel af 21. december 2020 kan det oplyses at reparation af el-gulvvarmen er indeholdt i erstatningsopgørelsen. Der henvises til selskabets e-mail af 7. april 2020 (nyt **bilag D**).

Det kan oplyses, at gulvvarmen forudsættes repareret af et specialfirma, [elektriker 2] ..., som bl.a. har specialiseret sig i reparation af el-gulvvarme."

Klageren har i besked af 14/1 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Indholdet af bilag D foreligger allerede i sagen under bilaget 'udbedringsforslag DBF maj 20' på side 5.

Det bemærkes, at klager havde møde med [håndværkertaksator] på ejendommen den 29. maj 2020, altså efter udbedringsforslaget fra DBF. På det møde blev spørgsmålet om el-skaden drøftet og [håndværkertaksator] (konsulent for DBF) bad om at få en vurdering fra enten [elektriker 1] eller en anden lokal elektriker som han havde tillid til, hvilket vi efterkom.

Den 25. juni videresendte klager vurderingen (også forelagt i sagen) fra [elektriker 1] til [håndværkertaksator] cc. [besigtigelseskonsulent], DBF. Vurderingen var her at skaderne var for omfattende til at gulvvarmen kunne repareres og derfor skulle udskiftes.

Denne vurdering har DBF aldrig forholdt sig til. Det er derfor også nyt, når DBF fastholder at én af deres leverandører kan foretage reparation. Dette vel at mærke uden at selve skaden på gulvvarmen er besigtiget af DBFs egne eller eksterne konsulenter, eller for den sags skyld af [elektriker 2].

På den måde må jeg blot konstatere at dette er endnu et forsøg fra DBF for at reparere på deres mangelfulde skadebehandling forud for nævnssagen, og kravet om dækning for retablering af gulvvarme inklusiv følgeomkostninger fastholdes."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Uddrag af bilagene gengives nedenfor. Af klagerens mail af 24/9 2019 til selskabet fremgår det bl.a.:

"Jeg videresender et notat fra min kloakmand, ... som beskriver dels problemstillingen med den manglende frostfrie dybde, men også et nyt forhold omkring manglende vandlåse i kælder afløb, samt underdimensionering af installationer i kælder, hvilket medfører lugtgener. Dette skal evt. betragtes som en ny anmeldelse af en skade, hvis ikke det kan sambehandles under verserende sag".

Ankenævnet for Forsikring

6.

95780

Af selskabets mail af 24/1 2020 til klageren fremgår det bl.a.:

"Manglende vandlås mv.

Ved besigtigelsen kunne det konstateres, at der er monteret 3 stk. bruseniche afløb i kælder gulv uden vandlås. Afløbsrør i betongulv er ført direkte til pumpebrønd, i dimension Ø50mm, hvilket er for lille.

Der er tale om en ulovlig VVS-installation. Jeg kan derfor tilbyde dækning til lovliggørelse af installationen, jf. forsikringsbetingelsernes pkt. 3.2.

Forholdet vedrørende udbedring er drøftet med [håndværkertaksator] (som besigtigede forholdet) og [besigtigelseskonsulent]. For at kunne fastlægge en udbedringsmetode, er det nødvendigt at hugge op i bryggerser gulvet, for at se hvor og hvordan rørene løber. Når dette er sket kan en udbedringsmetode fastlægges."

Af mail af 24/4 2020 fra klagerens kloakmester til klageren fremgår det bl.a.:

"Som jeg læser nedenstående vil man ikke udskifte rørinstallationen. Man vil montere et fælles gulvafløb ved yderdøren og herfra bruge eks. ledninger til de forskellige rum.

DS 423 beskriver at vandlås skal placeres i samme rum som installationsgenstanden eller i et rum med nær brugsmæssig tilknytning hertil. (gulvafløb, vask eller lign.). Hvis løsningen med fælles vandlås vælges mener jeg ikke at kravet overholdes.

Køkken og bryggers vaske må desuden ikke tilsluttes gulvafløb.

Ledninger i jord skal have en indvendig diameter på min. 75 mm hvis der ikke er tilsluttet wc på ledningen. I dette tilfælde er der tale om 50 mm rør og derfor er det min vurdering af alle rør i jord skal skiftes."

Af selskabets mail af 6/5 2020 til klageren fremgår det bl.a.:

"I bruseniche bliver der sat afløb med vandlås, og derefter tilsluttet kloakledningen.

Køkkenvasken har egen vandlås, og tilsluttes kloakken, ikke gulvafløbet.

Rørene bliver lagt og overholder DS 432.

... skifter den del af røret der er nødvendig, till korrekt dimension. Men det er ikke alle rørene.

Vedrørende vandlås i samme rum:

Der er krav til vandlås i samme rum som installationsgenstanden, hvis installationsgenstanden er en bruser eller et badekar.

Der er krav til vandlås i samme rum, eller tilstødende rum med nær brugsmæssig tilknytning, hvis installationsgenstanden er en håndvask.

Der kan være gulvafløb andre steder, f.eks. nicheafløb i andre rum, som ikke har vandlås, men tilsluttes andet gulvafløb med vandlås.

Sådanne afløb må gerne have vandlås i andet rum. Det er faktisk en fordel at et sådan afløb har en vandlås fælles med andre afløb. Hvis et gulvafløb sjældent bliver brugt eller tilført vand, vil vandlåsen tørre ud. Vandlåsen skal kunne ftefterfyldes vand fra taphane i samme rum som vandlåsen.

Ankenævnet for Forsikring

7.

95780

I din mail anføres, at køkken/bryggersvask ikke må tilsluttes gulvafløb. Men det har vi netop skrevet, at det ikke bliver: 'Vasken i bryggers føres via kloak ud mod brønden'

Det 'fælles gulvafløb' bliver kun tilført afløb fra et nicheafløb i andet rum i kælderen (værkstedet), som ikke har en vandlås.

Derudover har vi tydeligt beskrevet, at afløb i brusenichen, får eget afløb med vandlås og føres til kloak: 'Gulvafløb i bruseniche ændres til andet gulvafløb med vandlås, og nyt kloakrør trækkes i gulvet ud i bryggers, hvor det tilkobles kloakken'

Det får derfor egen vandlås i samme rum som installationsgenstanden. Det tilkobles kloakken, og ikke andre afløb."

Af selskabets mail af 21/8 2020 til klageren fremgår det bl.a.:

"Jeg skal hermed vende tilbage på problemstillingen, som du og din kloakmester har anført overfor [håndværkertaksator].

Det vi har fået oplyst fra [håndværkertaksator] er, at I mener, at dimissionen på rørene i gulvet (ø50) ikke er lovligt, da det skal være minimum ø75.

Rørene ligger i grus under gulvet. Vi har forespurgt et ingeniørfirma om et notat på definitionen af en klimaskærm, og hvad der betragtes som indenfor og udenfor bygningen. Dette har vi gjort, da det er afgørende for om dimissionen på de eksisterende rør på ø50 er lovlige eller ulovlige, samt hvilken autorisation der påkræves for at udføre arbejdet.

Som du kan se af vedhæftede notat fra rådgivende ingeniørfirma [ingeniørfirma], så betragtes gruset, som rørene ligger i hos dig, som en del af klimaskærmen og dermed indenfor bygningen, hvorfor dimissionen på ø50 er lovlig samt at arbejdet med installationen med udføres af en VVS'er og ikke skal være en autoriseret kloakmester.

På baggrund af vedhæftede notat og ovenstående fastholdes tidligere dækningstilsagn/omfang, samt at arbejdet må udføres af en VVS'er."

Af et ingeniørnotat af 14/7 2020 indhentet af selskabet fremgår det bl.a.:

"2. Konklusion

Rørinstallationer; det være sig f.eks. brugsvands-, køle-, varme-, gas-, eller afløbsrør, der lægges eller monteres indenfor klimaskærmen, herunder i terrændækket, må betegnes som værende indenfor bygningen, som *indvendige* rør.

...

4. DS 432:2009 Norm for afløbsinstallationer

...

Normen gælder for afløbsinstallationer i bygninger og i jord indenfor grundgrænsen til bortledning af spildevand, regn-, og drænvand til hovedkloak, og ikke mindst så gælder normen såvel for nye installationer som for ændringer og tilføjelser i eksisterende anlæg.

Reparation af ledninger og mindre ændringer ved udskiftning af enkelte sanitetsgenstande, armaturer, apparater, beholdere mv. kan også udføres med materiel og metoder, der også var tilladt efter gældende regler på afløbsinstallationens udførelsestidspunkt.

BR's afsnit 1.4.9 omhandler autorisation, og ifølge dette må arbejdet med afløbsinstallationer kun udføres af autoriserede godkendte virksomheder. Dette gælder både for nyanlæg, ved ændringer af eksisterende anlæg og ved reparationer.

Afløbsinstallationer i bygning udføres/repareres af en autoriseret vvs-installatør eller vand- og sanitetsmester.

Afløbsinstallationer og afløbsanlæg i jord udføres/repareres af en autoriseret kloakmester. Kloakmesterens arbejdsområde er til og med tilslutning til hovedkloak. Da kommunen/kloakforsyningen ejer tilslutningen frem til skel, åbner autorisationsloven mulighed for at stikledningen fra tilslutning til hovedledningen og frem til skel udføres af kommunen/kloakforsyningen.

Arbejdsområdet for en autoriseret kloakmestervirksomhed omfatter en række punkter bl.a. afløbsanlæg i jord fra og med tilslutning til stikledning, brønd i skel mod hovedkloak, eller direkte til hovedkloak, til og med gennemføring i gulv, fundament eller ydermur mod jord, samt afløbsrør fra gulvafløb placeret i gulv mod jord til tilslutning af håndvask og køkkenvask i rum med gulv mod jord.

Der læses ingen tilføjelser i forståelsen af dette i de øvrige ovennævnte publikationer.

5. SBI-anvisning nr. 267, Småhuse – Klimaskærmen

Det primære arbejdsområde for en autoriseret kloakmester er altså ifølge BR, afløbsanlæg i jord – udenfor klimaskærmen, men han har altså også autorisation til at udføre afløbsanlæg igennem klimaskærmen med afslutning umiddelbart indenfor denne, og det giver almindeligvis god mening ift. i en byggeproces at kunne definere en klar entreprisgrænse imellem de 2 fagområder.

Indenfor klimaskærmen er det utvetydigt, at afløbsinstallationer udføres af en autoriseret VVS-virksomhed, med de nævnte undtagelser ovenfor, hvor også den autoriserede kloakmester må udføre afløbsarbejder igennem klimaskærmen, og altså med afslutning indenfor klimaskærmen.

Terrændækket er, ligesom bygningens facader inkl. døre og vinduer, og tag, en del af bygningens klimaskærm. Det understøttes af SBI-anvisning nr. 267, Småhuse – Klimaskærmen, som omfatter fritliggende og sammenbyggede enfamiliehuse med lodret lejlighedsskel i indtil to etager samt eventuel kælder. Det omfatter også kæde- og rækkehuse samt sommerhuse.

Anvisningen omhandler generelt husets klimaskærm, dvs. de bygningsdele, der adskiller ude- og indeklimaet, jf. anvisningens forord: 'I praksis betyder det konstruktioner mod jord (terrændæk, krybekælderdæk samt kælderydervægge og -gulv), ydervægge og tag samt vinduer og yderdøre'.

I anvisningens afsnit 1 om klimaskærmens funktion angives hhv. terrændæk, krybekælder og kælder, som 'Klimaskærm mod jord'.

Hverken normteksten i DS 432, eller de tilknyttede SBI-anvisninger definerer en opdeling i mellem 'i jord' eller 'i bygning' yderligere, så det vurderes at benævnelserne skal forstås ret bogstaveligt. Klimaskærmen er indenfor alment dansk byggeri en del af bygningen, dvs. indenfor bygningen, svarede til termen 'i bygning'.

Udenfor bygningens fodaftryk er det, som nævnt ovenfor utvetydigt kloakmesteren, der har autorisation til at arbejde med afløbsledninger, og for arbejder under bygningens terrændæk, må udtrykket 'jord' svare til det for bygningens fundering bæredygtige lag, altså enten et fast aflejringsslag af jord eller sand, eller en såkaldt 'sandpude', et komprimeret sandlag.

Opbygning af bygningens terrændæk ovenpå det bæredygtige lag, består typisk af et kapillarbrydende lag, termisk isolering, et trykfordelende lag evt. som betondæk, og sluttelig måske en gulvopbygning. Hele denne bygningsdel regnes kort sagt, som en del af klimaskærmen, og dermed en del af bygningen.

Rørinstallationer; det være sig f.eks. brugsvands-, køle-, varme-, gas-, eller afløbsrør, der således lægges eller monteres indenfor eller indeni klimaskærmen, må altså betegnes som værende indenfor bygningen, som *indvendige* rør. I princippet er det derved også muligt for en autoriseret VVS-virksomhed, at montere f.eks. afløbsinstallationer i terrændæk, ligesom øvrige VVS-rør."

Af en udtalelse af 26/8 2020 fra et certificeringsfirma af kloakmestre til klagerens kloakmester fremgår det bl.a.:

"Vi har set på sagen og mener at [ingeniørfirma] overser en vigtig kilde, nemlig aut. loven med bemærkninger. Heraf fremgår at det under gulvoverflade mod jord er kloakautoriseret.

Afløbsledninger i jord skal jf. DS 432 udføres i mindst $\varnothing$ 75 mm, og mindst $\varnothing$ 96 mm hvis afløbet indeholder fækalieholdtig spildevand.

Vedhæftede er klippet fra bemærkningerne til autorisationsloven forud for vedtagelsen i 2014. Bemærkningerne er en del af lovgrundlaget og ministerens uddybning af §§ i selve loven.

Af det vi har markeret med gult fremgår tydeligt, at afløbsinstallationer under overfladen af gulv mod jord er kloakautoriseret arbejde. Endvidere fremgår at selve gulvafløbet i gulv mod jord er kloakautoriseret.

Dette imødegår efter vores opfattelse konklusionen i [ingeniørfirma] notat hvor påstanden er, at installationer inden for klimaskærmens ydre afgrænsning er autoriseret vvs-arbejde. Gulvafløbet i nederste etage ligger netop inden for klimaskærmen, men er altså ifølge aut. loven kloakautoriseret arbejde.

Definitionen af afgrænsningen mellem afløbsinstallationer i jord og bygning hænger sammen med hvilken autorisationsområde der må udføre arbejdet. (VVS arbejde i bygning og kloak i jord). Afløbsinstallationer under gulvoverfladen er således installationer i jord og dermed kloakarbejde og afløbsinstallationer over gulvoverfladen i nederste etage er i bygning og dermed vvs-arbejde.

Ankenævnet for Forsikring

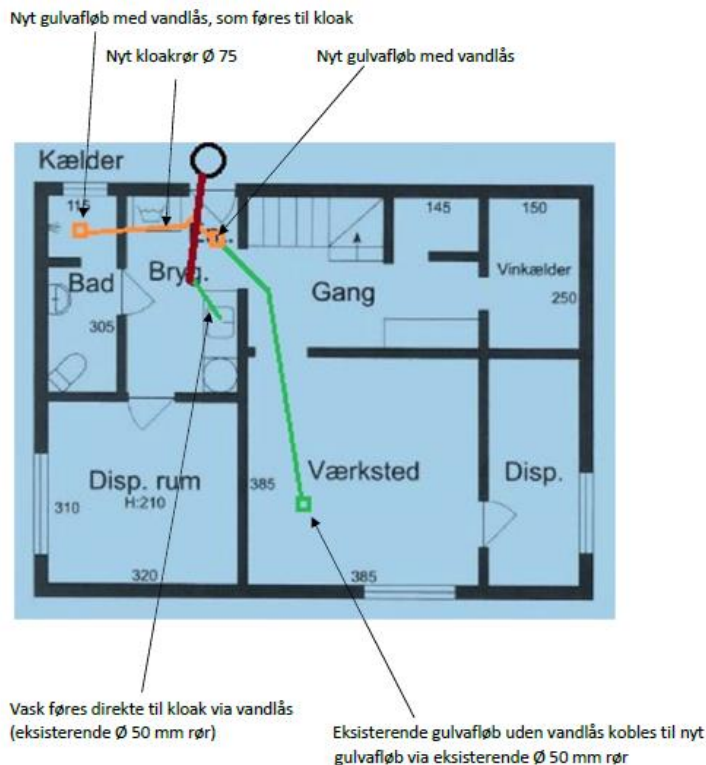
10.

95780

Der er dog den tilføjelse, at sideledninger der tilsluttes gulv afløb i gulv mod jord må udføres af både autoriserede kloakmestre og autoriserede vvs-installatører."

Af notat bilagt selskabets klagesvar over den påtænkte udbedring fremgår det bl.a.:

"

Skitsen viser den planlagte lovliggørelse. Alle gulv afløb er placeret i betondækket indenfor klimaskærmen, og de rør der går til gulv afløbene befinder sig naturligt højere end gulv afløbene og må derfor også anses at være beliggende indenfor klimaskærmen. Dette gælder også selv om der ikke er isolering under gulvene, men bare et tyndt lag grus.

De rør der går fra gulv afløb med vandlås betragtes som beliggende i jord, og skal derfor være minimum 75 mm (autoriseret kloakmester arbejde)."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"3. Hvilke forhold er dækket

...

3.2

Forsikringen dækker:

- Udbedring af manglende eller væsentligt nedsat funktion af vvs-installationer i eller under de forsikrede bygninger (til yderside af bygningens fundament)
- Lovliggørelse af vvs-installationer i den/de forsikrede bygninger såfremt disse var ulovlige på udførelses- / opførelsestidspunktet og på tidspunktet for anmeldelsen af forholdet.

...

3.6

Ved dækningsberettigende forhold i henhold til dette pkt. 3 dækker forsikringen desuden:

...

3.6.2 Rimelige og nødvendige udgifter til teknisk bistand i forbindelse med konstatering og af-dækning af et dækningsberettigende forhold. Dækning forudsætter, at udgifterne afholdes efter forudgående aftale med forsikringsselskabet."

Nævnet udtaler:

Den forsikrede bygning er opført i 1939 med kælder. Klageren havde lugtproblemer i kælderen, og han anmeldte den 24/9 2019 og 24/10 2019, at hans kloakmand havde konstateret ulovlig dimensionering af rørinstallationen i gulvet og manglende vandlås på afløb.

Selskabet har givet dækningstilsagn til nye gulvafløb med vandlås i kælders badeværelse og bryggers, og at gulvafløbene tilkobles kloakken med nye afløbsrør med en indvendig diameter på 75 mm rør. Selskabet har oplyst, at en eksisterende ledningsstreng med en indvendig diameter på 50 mm fra et gulvafløb uden vandlås i værkstedet tilkobles gulvafløbet i bryggerset, og at et eksisterende afløbsrør med en indvendig diameter på 50 mm fra bryggersvasken med vandlås føres direkte i kloakken. Selskabet betragter afløbsrør, som går fra afløbene, som afløbsledninger i jord. Selskabet betragter rør, som går til afløbene, som inden for klimaskærmen. Selskabet har indhentet et tilbud på arbejdets udførelse fra sin håndværkertaksator, som er autoriseret VVS-installatør.

Selskabet har i forbindelse med lokalisering af afløbsrørens placering ophugget noget af badeværelsesgulvet. I den forbindelse er trådene i el-gulvvarmen blevet beskadiget. Selskabet vil dække en reparation af el-gulvvarmen.

Klageren ønsker dækning for en udskiftning af alle rør til forskriftsmæssig dimension for afløbsledninger i jord, et nyt gulvvarmenet i hele badeværelset og for sine udgifter til teknisk bistand.

Han har oplyst, at kælderkonstruktion er bygget direkte oven på sandholdig jord, og at ledningerne er placeret i jorden under betondækket. Han har anført, at el-gulvvarmen er totalskadet.

Han har videre anført, at det har været nødvendigt for ham at tilknytte sin kloakmester for teknisk bistand til at dokumentere ulovlighederne og for at kunne forholde sig til indholdet af afløbsnormen 432 og et ingeniørnotat indhentet af selskabet.

Selskabet har med henvisning til ingeniørnotatet anført, at rør, der er beliggende i klimaskærmen, ikke skal betragtes som rør i jord, og at hele terrændækket kan anses at udgøre klimaskærmen. Dette gælder også, hvor klimaskærmen alene består af et betondæk med underliggende lag af grus. Selskabet har oplyst, at gulvvarmen forudsættes repareret af et navngivet specialfirma, der har specialiseret sig i reparation af el-gulvvarme. Selskabet har afvist at dække klagerens udgifter til teknisk bistand, idet udgiften ikke har været nødvendige for konstatering eller afdækning af skaden.

Af et ingeniørnotat af 14/7 2020 indhentet af selskabet fremgår det, at "I [SBI-anvisning nr. 267, Småhuse – Klimaskærmen] afsnit 1 om klimaskærmens funktion angives hhv. terrændæk, krybekælder og kælder, som 'Klimaskærm mod jord'. Udenfor bygningens fodaftryk er det, som nævnt ovenfor utvetydigt kloakmesteren, der har autorisation til at arbejde med afløbsledninger, og for arbejder under bygningens terrændæk, må udtrykket 'jord' svare til det for bygningens fundering bæredygtige lag, altså enten et fast aflejringslag af jord eller sand, eller en såkaldt 'sandpude', et komprimeret sandlag. Opbygning af bygningens terrændæk ovenpå det bæredygtige lag, består typisk af et kapillarbrydende lag, termisk isolering, et trykfordelende lag evt. som betondæk, og sluttelig måske en gulvopbygning. Hele denne bygningsdel regnes kort sagt, som en del af klimaskærmen, og dermed en del af bygningen. Rørinstallationer; det være sig f.eks. brugsvands-, køle-, varme-, gas-, eller afløbsrør, der således lægges eller monteres indenfor eller indeni klimaskærmen, må altså betegnes som værende indenfor bygningen, som indvendige rør. I princippet er det derved også muligt for en autoriseret VVS-virksomhed, at montere f.eks. afløbsinstallationer i terrændæk, ligesom øvrige VVS-rør".

Af en mail af 26/8 2020 fra et certificeringsfirma af kloakmestre til klagerens kloakmester fremgår det, at " Vedhæftede er klippet fra bemærkningerne til autorisationsloven forud for vedta-

gelsen i 2014. Bemærkningerne er en del af lovgrundlaget og ministerens uddybning af §§ i selve loven. Af det vi har markeret med gult fremgår tydeligt, at afløbsinstallationer under overfladen af gulv mod jord er kloakautoriseret arbejde. Endvidere fremgår at selve gulvafløbet i gulv mod jord er kloakautoriseret. Dette imødegår efter vores opfattelse konklusionen i [ingeniørfirma] notat hvor påstanden er, at installationer inden for klimaskærmens ydre afgrænsning er autoriseret vvs-arbejde. Gulvafløbet i nederste etage ligger netop inden for klimaskærmen, men er altså ifølge aut. loven kloakautoriseret arbejde. Definitionen af afgrænsningen mellem afløbsinstallationer i jord og bygning hænger sammen med hvilken autorisationsområde der må udføre arbejdet. (VVS arbejde i bygning og kloak i jord). Afløbsinstallationer under gulvoverfladen er således installationer i jord og dermed kloakarbejde og afløbsinstallationer over gulvoverfladen i nederste etage er i bygning og dermed vvs-arbejde. Der er dog den tilføjelse, at sideledninger der tilsluttes gulvafløb i gulv mod jord må udføres af både autoriserede kloakmestre og autoriserede vvs-installatører".

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at kælderens gulvkonstruktion udgøres af betondækket på ca. 9 cm. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at bygningen er opført i 1939, hvor det var sædvanlig byggeskik at udføre terrændæk direkte mod jord uden kapillarbrydende lag og isolering.

På den baggrund finder nævnet, at afløbsledningerne under betondækket er afløbsledninger i jord, og at de skal overholde kravet om en indvendig diameter på 75 mm. Det forhold, at rørene er lagt i grus, kan ikke føre til andet resultat.

Selskabet skal derfor anerkende, at de eksisterende afløbsledninger i bryggerset og værkstedet med en indvendig diameter på 50 mm er ulovlige, og selskabet skal tillige dække udskiftning af disse ledninger. Selskabet skal anerkende, at etablering af gulvafløbene med vandlåse og udskiftning af afløbsledningerne er autoriseret kloakmesterarbejde. Selskabet skal opgøre erstatning på grundlag af indhentet tilbud fra en autoriseret kloakmester.

Ankenævnet for Forsikring

14.

95780

Nævnet finder, at selskabet skal dække klagerens udgifter på 14.017,19 kr. inkl. moms til sin kloakmester for bistand med at afdække ulovlige forhold og området for kloakautoriseret arbejde.

Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet vil dække en reparation af el-gulvvarmen som angivet i brev af 11/1 2021.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at selskabet har oplyst, at gulvvarmen forudsættes repareret af et navngivet specialfirma, der har specialiseret sig i reparation af el-gulvvarme. Nævnet forudsætter, at selskabet dækker en udskiftning af el-gulvvarmen, hvis reparation ikke viser sig mulig.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Dansk Boligforsikring A/S, skal anerkende, at de eksisterende afløbsledninger i bryggerset og værkstedet med en indvendig diameter på 50 mm er ulovlige. Selskabet skal anerkende, at etablering af gulvafløbene og udskiftning af afløbsledningerne er autoriseret kloakmesterarbejde. Selskabet skal opgøre erstatning på grundlag af indhentet tilbud fra en autoriseret kloakmester. Selskabet skal dække klagerens udgifter til kloakmester for teknisk bistand med 14.017,19 kr. Beløbet til dækning for teknisk bistand forrentes efter forsikringsaftalelovens § 24 fra 14 dage efter det tidspunkt, selskabet har modtaget dokumentation for de afholdte udgifter.

Klageren får ikke medhold i øvrigt.

Klagegebyret tilbagebetales.

Ankenævnet *for* Forsikring

15.

95780

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Svend Bjerg Hansen', is written over a light blue rectangular background.

Svend Bjerg Hansen